

ULOGA ČOVJEKOVIH MISLI U SVAKODNEVNOM ŽIVOTU U DJELIMA RONDE BERN

Haris Islamčević

Fakultet islamskih nauka, Univerzitet u Sarajevu, BiH

Ovaj rad predstavlja autoricu Rondu Bern i njezina djela u kontekstu uloge čovjekovih misli u njezovome svakodnevnome životu. Posebna pažnja je usmjerena na njezino djelo *Tajna* budući da ono predstavlja temelj iz kojega je moguće konstruisati njezino učenje. Također, kroz ovaj rad je istražena recepcija *Tajne* u zemljama bivše Jugoslavije.

Ključne riječi: *nova misao, Ronda Bern, Tajna, zakon privlačnosti*

Uvod

Fenomen *nove misli* snažno naglašava važnost čovjekovih misli u svakodnevnome životu, smatrajući ih ključnim činiocem u profilisanju kvaliteta ličnog života. U posljednje vrijeme, učenje *nove misli* je moguće prepoznati kroz djela osoba koje se promoviraju kao motivacioni govornici, a koje u svojim radovima i knjigama, ali i u javnim nastupima, naglašavaju važnost čovjekovih misli u ostvarenju uspjeha u svim važnim aspektima života. U tom smislu, ovaj rad će predstaviti autoricu Rondu Bern, australsku spisateljicu, i njezina djela, posebno obrađujući djelo *Tajna*. Inače, riječ je o autorici koja nakon doživljenog egzistencijalnoga kraha izvor svoje svekolike obnove pronalazi u staroj hermetičkoj knjizi koju je dobila kao poklon od svoje kćerke. Prvi medijski nastup, nakon kojega je doživjela ogromnu popularnost, imala je u poznatoj emisiji *Opra šou* kod svjetski poznate Opre Vinfri. Kao posljedica spomenutog medijskog pojavljivanja pojaviće se niz knjiga autorice Bern u kojima afirmiše ideju „zakona privlačnosti” koja, uzgred kazano, predstavlja hermetičko načelo koje se pripisuje mitskome bogu Hermesu Trismegistusu.

Imajući u vidu značaj i popularnost Ronde Bern i njezino prihvaćanje od strane milijuna ljudi diljem svijeta, u ovome radu analiziraćemo njezina djela, a posebno film *Tajna* kao i istoimenu knjigu, unutar kojih se snažno naglašava važnost čovjekovih misli. Inače, snažno naglašavanje čovjekovih misli u njegovome životu, u smislu profiliranja kvaliteta njegovoga života, predstavlja jednu od bitnih odrednica učenja smirenoga u fenomenu nove misli, kao jednoga od učenja nastalih unutar moderne evropske ezoterijske tradicije.

Ronda Bern – Tajna

Pojava djela *Tajna* veže se za mart 2006. godine kada je javnosti predstavljeno u formi dokumentarnog filma (vidjeti: Byrne 2019) koji se sastoji iz niza intervjuja urađenih sa ljudima različite starosti i obrazovanja, ali jedinstvenih u kontekstu potvrde učenja *nove misli* i njezinoga uticaja na poboljšanje čovjekovoga fizičkog, duhovnog, psihičkog, finansijskog i svekolikoga stanja. Autorica ovoga djela je, kako smo već naglasili, Ronda Bern¹, australijska TV spisateljica i producentkinja. Knjiga *Tajna*, koja je nastala na osnovu istoimenog dokumentarnog filma, u trenutku pisanja ovoga rada prevedena je na četrdeset i šest svjetskih jezika, s prodajnim tiražom preko dvadeset milijuna primjeraka.

Nakon što je knjiga izašla iz štampe novembra 2006. godine, sto devedeset sedmica je bila na vrhu liste bestselera u Sjedinjenim Američkim Državama kao i jedan od dvadeset najprodavanijih naslova u SAD u proteklih petnaest godina. Već početkom naredne, 2007. godine, Ronda Bern je gostovala u svjetski poznatoj emisiji *Opra šou* (vidjeti: Bosman 2010) zajedno sa četvoro učitelja koji se pojavljuju u filmu *Tajna*: Džekom Kanfildom, Džejsom Arturom Rejom, Lisom Nikols i dr Majklom Bekvitom.² Nakon što je *Tajna* doživjela izuzetno veliku popularnost u svijetu i veliki broj prodanih primjeraka, na osnovu temeljnih ideja zastupljenih u njoj, Ronda Bern je napisala još nekoliko knjiga koje su, takođe, postale bestseleri.³ Riječ je o sljedećim naslovima: *Moć (The Power)*, objavljena 2010. godine (Byrne 2010), potom *Magija (The Magic)* iz 2012. godine (Byrne 2012), te četvrti naslov iz serijala

1 Ronda Bern je rođena u Melburnu 1951. godine. Prvobitno se angažirala kao radio-producentkinja, da bi kasnije promijenila medij i prešla u TV produkciju. Planetarnu popularnost je postigla 2006. godine kada je producirala film *Tajna*, a krajem iste godine na tragu istoimenoga filma izdaje knjigu *Tajna* koja ubrzo postaje bestseller u svijetu (izvor: NNDB).

2 Prema zvaničnoj stranici thesecret.tv: <http://www.thesecondsecret.tv/about/rhonda-byrnes-biography/> (4. 11. 2019). Snimak emisije je dostupan na linku: <https://www.youtube.com/watch?v=E599KHx9YXI>.

3 Pored zvanične stranice djela *Tajna*, o autorici R. Bern može se pronaći i na njenoj zvaničnoj stranici: <http://www.rhondabyrne.com>.

tzv. *tajnih knjiga Junak (Hero)* iz 2013. godine (Byrne 2013). Na osnovu analize navedenih djela, moguće je ispitati učenje Bernove, koje se temelji na sljedećim osnovnim idejama: „zakon privlačnosti”, vizualizacija, moć zahvalnosti. U nastavku ćemo se osvrnuti na svaku od spomenutih ideja.

Kroz sva djela Ronde Bern provlači se ideja „zakona privlačnosti”, što će se vidjeti kasnije kada budemo analizirali *Tajnu* čiji sadržaj predstavlja zapravo temelj na osnovu kojeg će ona izgraditi svoje učenje. „Zakon privlačnosti” predstavlja se kao univerzalni zakon (Byrne 2012: 14) koji, prema mišljenju autorice, upravlja cijelim životom, prikuplja i distribuira svu postojeću energiju u kosmosu, kosmosu kao oznaci za svekoliki bitak. U kontekstu čovjeka, svaki pojedinac putem svojih misli ispoljava energiju koja se dalje u kosmosu širi i privlači slične misli, a onda se ponovno u vidu reakcije vraćaju čovjeku. Stoga se zaključuje da „zakon privlačnosti” utječe i u znatnome određuje čovjekovu budućnost. U već spomenutim djelima, Bernova navodi razne primjere putem kojih objašnjava „zakon privlačnosti”, na primjer ukoliko čovjek želi ozdravljenje, potrebno je da snažno želi i da vjeruje da će sigurno ozdraviti. Kao što je predstavljeno kroz naredni aspekt učenja, u procesu realizacije želje važno je zamisliti (vizualizirati) ozdravljenje. Potrebno je da čovjek usmjeri svoje misli tako da već smatra kako je izliječen. Identično je sa željama za bogatstvom, uspjehom na poslovnom planu i slično. Potrebno je samo zamisliti predmet ostvarenja i „zakon privlačnosti” će ispoljenu energiju spojiti s energijom u kosmosu, a potom u formi realizacije želje – vratiti čovjeku.

Naredna ideja prisutna u djelima Bernove jeste vizualizacija. Ona ima izuzetan značaj i neposredno je povezana sa ostvarivanjem čovjekovih želja. Naime, vizualizacija podrazumijeva da čovjek, u postupku realizacije svoje želje, treba da vizualizuje ono što želi da mu se ispuni. Tako, na primjer, u savjetima kako se izliječiti Bernova ističe da je, i pored trenutnoga zdravstvenoga stanja koje može biti pogođeno težim oblikom oboljenja, važno putem vizualizacije zamisliti idealno željeno stanje te da će se ono kroz zahvalnost čovjeku i dogoditi (isto: 121).

Zbog frekventnosti ponavljanja kroz njezina djela, zaključujemo da treća ideja koju zastupa Bernova jeste moć. U knjizi istovjetnog naslova – *Moć* Bernova nastoji da objasni šta je to moć iako nigdje eksplicitno ne nudi samu definiciju. Odmah na početku knjige autorica za kreiranje, odnosno izmjenu, bilo kojeg aspekta života ističe da je potrebno samo jedno – moć (Byrne 2010: 3). Iako, dakle, kroz knjigu *Moć* nije jasno definisano šta moć jeste, ipak smo iščitavanjem spomenute knjige zaključili da moć u sebi sadrži nekoliko segmenata koji čine emocionalni aspekt čovjekovoga života, preciznije, riječ je o osjećajima i frekvencijama, a oba aspekta zajedno predstavljaju „provodnik” misli putem kojih se želje ostvaruju. Tako će, na primjer, putem

pozitivnih misli, snagom frekvencije svojega entuzijazma, čovjek u svoj život privući sebi optimistične ljude, situacije ili događaje i sl.

Posljedično, ukoliko čovjek bude imao negativno mišljenje, odnosno bude sebe doživljavao pesimistom, u svoj život će privući istovjetne sebi pesimističke ljude, odnosno neugodne i negativne situacije ili događaje (isto: 65).

Princip zahvalnosti predstavljen je kao „čarolija” putem koje je moguće realizovati lične želje, te unaprijediti svoj život na svim aspektima: tjelesnom (zdravlje), materijalnom (bogatstvo) i duhovnom (osjećanje zadovoljstva i životne sreće). Također, na praktičnoj razini – kako je naglašeno, zahvalnost omogućava čovjeku da ispravno razumije životne događaje te ga podučava kako da osjeti ljubav i životno zadovoljstvo (Byrne 2012: 22). Važno je spomenuti da se zahvalnost u djelima Bernove predstavlja, pored „čarolije”, i kao uslov za čovjekov napredak. Naime, nezahvalnost na životnim darovima blokira mogućnost napretka u bilo kojem aspektu života.

Uslov za primanje životnih darova jeste davanje, a ono se najintenzivnije iskazuje kroz zahvalnost (isto: 23). Naravno, autorica nije zastala na konstataciji o zahvalnosti, nego kroz knjigu *Magija*, koja po koncepciji odgovara svojevrsnoj „praksi” *Tajne*, spominje dvadeset i osam vježbi te objašnjava kako ih je moguće uspješno koristiti da bi se načinio preokret u životu, zdravlju, bogatstvu te u odnosima prema drugim ljudima. Navedene vježbe se mogu kategorizovati tako da prvih dvanaest predstavlja magične moći zahvalnosti koje je čovjek „dobio” u prošlosti i sadašnjosti, potom deset vježbi koje se temelje na čovjekovim konkretnim željama i snovima, dok posljednjih šest čovjeka vode na novu razinu, na kojoj će se razlikovati zahvalnost kroz sve pore čovjekovoga tijela i uma (isto: 27–28).

Analizom zvanične i specijalizovane veb-stranice *thesecret.tv*, primjetno je da se pored štampanih knjiga i filma u ponudi nalaze i razni oblici e-knjigâ (audio-verzije za slušanje) kao i prilagođene aplikacije za mobilne platforme. Naravno, sadržaji su komercijalizovani i nudi se mogućnost kupovine navedenih sadržaja preko specijalizovanih e-trgovina, što predstavlja dodatni značajan izvor prihoda.

Struktura djela Tajna, te njegova recepcija u zemljama bivše Jugoslavije

Film *Tajna* premijeru je doživio 26. marta 2006. godine. Traje osamdeset i sedam minuta i izvorno je prezentovan na engleskom jeziku. Prema specijalizovanoj internet stranici koja iznosi tehničke detalje filmskih ostvarenja *The numbers*, budžet filma *Tajna* iznosio je 3.500.000 američkih dolara, a zarada od prodaje filma na dan učitavanja podataka iznosila je 65.618.973 američkih dolara (The Numbers 2019).

Film *Tajna* je opisan kao *self-help* film (vidjeti: Lampman 2007), koji, urađen u formi dokumentanog filma, afirmiše glavnu hipotezu filozofije *nove misli* „zakon privlačnosti” (*Law of attraction*) (vidjeti: Redden 2009: 101–104), koji pažnju usmjerava na čovjekove pozitivne ili negativne misli, a koje opet imaju presudan značaj za kvalitet života. Nadalje, naredna važna odrednica filma *Tajna* jesu izjave – da čovjek snagom svojih misli i emocija može događaje, osjećanja i iskustva iz kosmosa prenijeti u svoj život. Na više mjesta u filmu naglašava se kako se nastojalo da princip tajne ostane nedostupan javnosti te da se on kroz ovaj film otkriva. U filmu su učestvovali ljudi angažovani u različitim društvenim poljima: liderstvu, psihologiji, filozofiji, metafizici, kvantnoj fizici. Akteri filma *Tajna*, nakon što je javnost upoznata sa njegovim sadržajem, doživjeli su ogromnu popularnost i postali prominentni predstavnici ovoga fenomena. U filmu *Tajna* se pojavljuju sljedeća imena: Bob Proktor* (filozof, pisac i životni trener)¹, Džo Vitali (metafizičar, marketinški stručnjak, pisac), Džon Asaraf* (privrednik i stručnjak za zarađivanje), Denis Vajtli (psiholog i trener na polju umnog potencijala), Majkl Bekvit (vizionar i utemeljitelj međunarodnog duhovnog centra „Agape”), Džon Demartini* (filozof, hiropraktičar, stručnjak za preobrazbu), Džek Kanfile* (pisac, učitelj, životni trener, motivacioni govornik), Majk Duli (pisac i međunarodni govornik), Lisa Nikols* (autorica i zagovornica ličnog osnaženja), Bil Harts (učitelj i utemeljitelj istraživačkog instituta *Center point*), Fred Alan Volf (kvantni fizičar, predavač i nagrađivani pisac), Marči Šimof (spisateljica, međunarodna predavačica, transformacijski vođa), Džon Grej* (psiholog, pisac, međunarodni govornik), Ester i Džeri Hiks (autori, međunarodni retoričari), Džejms Artur Rej* (filozof, predavač, pisac, utemeljitelj programa za napredak i ljudski potencijal), Dejvid Širmer (savjetnik za ulaganja, učitelj i stručnjak za uspješno stjecanje bogatstva), Li Brauer (trener za bogaćenje, pisac i učitelj), Loral Langemejer (finansijski strateg, retoričarka, lična i korporativna trenerica), Mari Dajmond* (savjetnica za feng šui, učiteljica i retoričarka), Keti Gudman (prezentuje vlastitu priču), Moris Gudman (pisac, međunarodni govornik), Hejl Dvoskin (učitelj i autor knjige *Metoda sedona*), te Nil Donald Volš (pisac, međunarodni govornik i duhovni glasnik). Biografije i profesije navedene su prema knjizi/filmu *Tajna*. Sâm naslov filma odnosi se na, navodni, stari skriveni spis koji autorica spominje na samome početku filma. Naime, spomenuti stari spis prenosio se i čuvao generacijski, kao tajna. Na početku filma se navodi kako su samo određeni ljudi imali

1 Autori označeni sa * izdvojeni su imajući u vidu njihov značajan napredak zahvaljući rasprostanjenosti filma *Tajna*. Film je dostupan na: <http://www.theseecret.tv/products/the-secret-film-download/> uz obavezu kupovine. Dostupan je na platformi *Youtube* koju smo koristili za potrebe ovoga rada: <https://www.youtube.com/watch?v=VnDDtbtS-H4> (4.11.2019).

uvid u spis i znali tajnu, putem koje su vladali svijetom. Kosmos je predstavljen kao sveobuhvatno skladište svega postojećega, mjesto u koje se odašilju ljudske misli i emocije, iz kojih je kosmos i nastao. Naspram kosmosa – čovjek je prikazan kao mikrokosmos. Čovjekove misli odašilju određene frekvencije u kosmos i na tom putu privlače sebi slične misli koje se, potom, vraćaju čovjeku. Dakle, promjene doživljene na jednome reflektuju se na drugome. Bog je predstavljen kao energija, odnosno uspostavljena je jednakost između energije i Boga, što ukazuje na prisustvo panteističko-monističkoga svjetopogleda, u kojemu je jedina razlika između energije i Boga u pojmovnome iskazu.

Inspiraciju za film, a potom i za knjigu *Tajna* autorica je pronašla u knjizi koja datira iz 1910. godine – *Znanost o stjecanju bogatstva* (*The Science of Getting Rich*) Valasa Votelsa (Wattles 2007), kao i u Atinksovoj knjizi *Misaona vibracija ili zakon privlačnosti u svijetu misli* (*Thought Vibration or the Law of Attraction in the Thought World*) (Atkinson 2015).

Reakcije na pojavu filma bile su različite. Pored oduševljenja i prihvatanja ove ideje, film *Tajna* je pretrpeo i ozbiljne kritike pa i parodije teme koja je zastupljena u filmu. Kritičari su problematizovali pitanje „povećanja bogatstva” koje se spominje u filmu, uključujući mišljenje da će kosmos, kao čovjekov „vlastiti katalog”, čovjeku omogućiti materijalno blagostanje (Ressner 2006). Također, u kritikama se osporava znanstvena relevantnost filma (Radford & Carmichael 2007). Australijska mrežna kuća TV ABC, u sklopu satirične komedije *Rat progonitelja svega* (*The Chaser's War on Everything*), sredinom maja 2007. objavila je epizodu u kojoj je „istraživana” istinitost navoda iz *Tajne* tako što su teorije filma nastojali praktično primjeniti kroz traženje slobodnog parking prostora i traženjem preporuke kosmosa za proizvode koje će kupiti u supermarketima. Film su propratile i kontroverze zbog nezakonitog distribuiranja kao i zbog optužbi da je Bernova otuđila ideju iz djela *Snaga za novo doba* (*Empowered for the New Era*) Vanese Dž. Bonet (vidjeti: Bonette 2007).

Novembra 2007. godine, autorica Bern je objavila knjigu *Tajna* koja se temelji na pominjanom dokumentarnom filmu. Prije nego što predstavimo analizu njezine knjige, potrebno je naglasiti da, do našega vremena, postoje tri *Tajne*, i to su: – dokumentarni film (*The Secret documentary*), knjiga *Tajna* (*The Secret Book*) i holivudski film *Tajna* (*The Secret Movie*) (Hurst 2020).

U knjizi su prikazane izjave i svjedočenja kroz koja se potvrđuje djelotvornost „zakona privlačenja”. Analizom knjige stekli smo istovjetne utiske kao i prilikom gledanja filma. Naime, cilj autorice je da ljudima prezentuje „zakon privlačnosti” i njegov utjecaj na poboljšanje fizičkog i mentalnog zdravlja kao i na uvećanje imetka (novca). U uvodu se navodi da je „zakon privlačnosti” u stvari „tajna” za kojom se kroz povijest tragalo. Iako sadržaj

knjige nudi odgovore na pitanje šta je to tajna, kako njome ovladati, nigdje eksplicitno nije moguće pronaći odgovor na traženo pitanje. Prilikom gledanja filma, a potom i čitanja knjige, primjećuje se isključiva fokusiranost na uvećanje bogatstva, na uspjeh na poslu, izlječenje bolesti, dok duhovna i moralno-etička komponenta čovjekovoga života ostaje zanemarena. Također, važan aspekt koji se uopće ne spominje jeste zajednica i uloga čovjeka u zajednici. Navedeni utisci ukazuju na to da *Tajna* na svojevrsan i difuzan način zagovara individualizam i čovjekovo udaljavanje od zajednice. Činjenica da je čovjek predstavljen kao biće sa božanskim potencijalima ukazuje na prirodu ovoga učenja i na sasvim suprotnu koncepciju od one koja je zastupljena u objavljenim religijskim tradicijama, islamu posebno. Opći dojam koji se stiče gledanjem i čitanjem *Tajne* jeste da je riječ o izuzetno manipulativnom sadržaju koji putem tehnike uvjeravanja, te placebo efekta, nastoji ostvariti utjecaj u svijetu i tako privući što veći broj sljedbenika.

Knjiga je distribuirana u više od devetnaest miliona primjeraka i do danas je prevedena na četrdeset i šest jezika. Strukturu knjige *Tajna*, pored uvoda, čini jedanaest cjelina, od kojih posljednja predstavlja kratku biografiju osoba čije izjave su u knjizi navedene.

Navedene cjeline su:

1. Razotkrivanje tajne,
2. Pojednostavljenje tajne,
3. Kako se koristi tajna,
4. Moćni procesi,
5. Tajna novca,
6. Tajna odnosa,
7. Tajna zdravlja,
8. Tajna svijeta,
9. Tajna za vas,
10. Tajna za život,
11. Biografije.

U uvodnome dijelu knjige, Bernova nastoji odgovoriti na pitanje o načinu djelovanja „zakona privlačnosti”, u smislu kako on utiče na realizaciju čovjekovih želja, pritom navodeći primjere ljudi koji su kroz povijest otkrili „tajnu”, a u stvari „tajna” je „zakon privlačnosti”, te su te osobe, nakon otkrića „tajne”, iskoristile njezine moći da postignu uspjeh u životu. Navode se imena Platona, Šekspira, Njutna, Igoa, Betovena, Linkolna, Emersona, Edisona i Ajnštajna (Byrne 2007: 5). Potom autorica objašnjava recepciju filma *Tajna* te ističe kako je primila veliki broj izvještaja u kojima se navodi da su ljudi,

koristeći se *Tajnom*, unaprijedili svoje fizičko i duhovno stanje i zabilježili neočekivani progres na finansijskome planu.

Knjiga izlaže načine za korišćenje „tajne” i kako je učiniti djelotvornom u životu. Prema iznesenim stavovima, dolazimo do zaključka da se čovjekove misli emitiraju na određenim magnetnim talasnim dužinama i, odašiljanjem magnetnog signala čovjekovih misli u kosmos, prikupljaju slične misli koje se, objedinjene, u konačnosti vraćaju svojem izvoru – čovjeku. Na taj način čovjek postaje refleksija svojih misli (isto: 10). Unutar ovoga djela obrađuju se tri kreativna procesa za ostvarivanje snova, a to su: *pitaj*, *vjeruj* i *primi*. U kontekstu realizacije kreativnog procesa, Bernova navodi biblijski pravorijek: „Sve što vi zatražite s vjerom u molitvi, vi ćete to primiti” (Stari i Novi zavjet 2001: Mk 11/27–33, 1–8).

Zahvalnost i *vizualizacija* su predstavljeni kao dva temeljna procesa u realizovanju čovjekove želje. Kroz zahvalnost čovjek iskazuje svoje čvrsto uvjerenje da će mu želje biti ostvarene, a putem vizualizacije pravilno definiše svoje misli, i na taj način odašilje jasnu poruku kosmosu (Byrne 2007: 81). Tako, na primjer, ukoliko čovjek želi neku stvar (automobil, stan...), u svojim mislima će, putem vizualizacije, zamišljati da mu je želja već ispunjena: da sjedi u svom sanjanom stanu, kako sa balkona posmatra zalazak sunca koje se reflektuje u moru; na taj način će poslati signale kosmosu da je spreman za „dobijanje” onoga što želi.

Poglavlja V do VII tematizuju tri posebna aspekta čovjekovoga života: bogatstvo (financije), u smislu kako privući potrebnu količinu novca i ostvariti ekonomsko bogatstvo, potom kako unaprijediti odnos sa drugima, zatim na kraju pitanje zdravlja, smatrajući da bolest predstavlja specifično stanje koje se javlja uslijed loših misli i čije izlječenje se nalazi u čovjekovim pozitivnim mislima i u želji za izlječenjem. Završna poglavlja nude perspektive „zakona privlačnosti”, te refleksiju „zakona” na život i svijet.

Nakon prikaza strukture filma i knjige *Tajna*, u posljednjemu dijelu ćemo se osvrnuti na recepciju i prihvatanje ovog djela na prostoru bivše Jugoslavije.

Fenomen *Tajne* je prisutan i zastupljen najviše u *sajber* svijetu, odnosno na specijalizovanim stranicama i forumima. Prilikom istraživanja zastupljenosti ovoga djela, utvrdili smo da u našem regionu postoji nekoliko specijalizovanih blogova, od kojih se ističe srpski portal *tajna.rs*, na kojemu se objavljuju tekstovi čiji sadržaj se temelji na tematici tretiranoj u *Tajni*, a putem kojeg autori nastoje približiti ovaj fenomen običnom čovjeku. Naime, blog *tajna.rs* predstavljen je kao blog o tajni uspješnoga života. U opisu bloga, njegov osnivač (na stranici se ne navode podaci o uredniku, osim u formi za kontakt) ima cilj da prezentuje serijal tekstova koji kroz razne tehnike mišljenja treba da doprinesu poboljšanju kvaliteta vlastitoga života svakog posjetitelja. Centralne teme koje su postavljene na blogu izlažu „zakon pri-

vlačnosti”, motivacije, te razvoj pozitivnoga mišljenja. Sadržaj ovoga bloga većinom predstavlja lična iskustva u vezi sa „zakonom privlačnosti” i njegove praktične potvrde. Za razliku od narednih stranica, *tajna.rs* tretira direktno *Tajnu* kroz više afirmativnih tekstova: od recenzije filma, do praktičnih potvrda djelovanja „tajne”.

Naredni portal, čije uredništvo je u Republici Hrvatskoj, jeste portal *zakonprivlacnosti.com*, koji nudi informacije, uputstva i savjete, šta je to „zakon privlačnosti”, kako djeluje, te kako unaprijediti svoje tjelesno, mentalno i novčano blagostanje. Cilj ove stranice je blagovremeno informisanje posjetitelja, kroz odabrane tekstove putem kojih se ljudi motivišu i ohrabruju na promjene koje su im u životu neophodne. U opisu stranice navodi se da je portal *zakonprivlacnosti* zapravo „stranica za Vaše dobro zdravlje, raspoloženje i dobrobit”. Analizom navedene stranice zaključuje se kako se u njoj pored „zakona privlačnosti” obrađuje niz tema iz astrologije, numerologije, proricanja, potom prezentuju se tekstovi iz područja *nju ejdž* ezoterizma, feng šuija, kako unaprijediti posao i povećati imetak, kao i načini samopomoći i samounapređenja. Zanimljivo je da portal *zakonprivlacnosti* sadrži sekciju pod imenom „Fontana zdravlja” koja obrađuje teme o zdravlju: važnost održavanja higijene, značaj pravilne ishrane, a potom nudi alternativna liječenja putem hipnoterapije, homeopatije, reikija, refleksoterapije, regresoterapije, rekonekcije, te teta iscjeljivanja. Portal nudi i mogućnost suradnje na način da se dostave pozitivne priče, motivacioni tekstovi i slično.

Pored portala *zakonprivlacnosti.com*, pažnju smo usmjerili i na stranicu *manifestiranje.com* koja, također, obiluje mnogim motivacionim tekstovima i video-predavanjima koja tumače utjecaj „zakona privlačnosti”. Portal nudi mogućnost osposobljavanja svakog ko želi da ostvari uspjeh na različitim životnim aspektima i poljima: od zdravlja, novca, uspjeha, emocionalne i poslovne sreće i zadovoljstva, a istovremeno osloboditi se stresa, straha, tjeskobe, nesigurnosti, depresije i apatije. Prema uvodnome tekstu koji objašnjava šta su to manifestacije i koji je cilj portala, manifestacije se objašnjavaju kao tehnike svjesnoga oblikovanja željene realnosti koje svoje utemeljenje imaju u modernoj fizici i psihologiji. Na stranici se nudi mogućnost gledanja video-predavanja, a kao predavač se navodi Srđan Roje, diplomirani inženjer elektrotehnike.

Posljednji portal koji je važno pomenuti jeste portal *atma.hr*, lajfstajl portal i portal alternative u regionu. Pored alternativnih oblika religioznosti, konceptâ duhovnosti, portal u posebnim kategorijama nudi pregršt informacija i savjeta o zdravlju, prehrani, te suvremenoj kulturi. Za razliku od susjednih zemalja, pretragom na internetu nismo pronašli niti jedan portal unutar Bosne i Hercegovine koji je posvećen ovoj tematici.

Zaključak

Ronda Bern je popularna australijska spisateljica koja je posebnu medijsku pozornost privukla na sebe djelom *Tajna* koje smo predstavili u ovome radu. Sasvim sigurno je da je riječ o atraktivnom djelu čija srž je protkana „zakonom privlačnosti”, na temelju kojega je Bernova izgradila sustav svojega učenja. Budući da je pitanje vizualizacije vlastitih želja usko povezano sa nadom i vjerovanjem u realizaciju čovjekovih želja, djelo Bernove je s razlogom privlačno i atraktivno danas, kada se snažno zrcali materijalistički svjetopogled čiji je utjecaj na čovjekovu duhovnost snažan. Naime, uslijed vulgarnog materijalizma koji je okupirao suvremenog čovjeka, težište svih svojih aktivnosti suvremeni čovjek je usmjerio stjecanju što više materijalnih dobara, uz stalno prisustvo hedonizma i konformizma. U tom životnome vrtlogu, svoje duhovne potrebe nastoji nadomjestiti njihovim brzim, neopterećavajućim i relaksirajućim oblicima „instant duhovnosti”. Upravo su djela Ronde Bern i njeni „duhovni” savjeti prepoznatljivi današnjem čovjeku koji živi krizu svoje tradicionalne religioznosti i nisu ni začuđujući rezultati istraživanja koji nam ukazuju na progres lične, necrkvene religioznosti s jedne strane, te konstantno smanjenje interesovanja za tradicionalne religijske forme, s druge strane. Dakako, od vitalnoga interesa za svaku religijsku zajednicu (crkvu, Islamsku zajednicu, Jevrejsku zajednicu) jeste da otpočne sa ozbiljnim propitivanjima razloga što se povećava broj ljudi čiji se svjetopogledi mjenjaju i što se „okreću” osobnoj, necrkvenoj religioznosti. Naravno, uporedo sa institucionalnim okvirom datoga problema, isto tako važno je na osobnoj razini odmišljati koji su to faktori koji vrše snažnu transformaciju religioznosti čovjeka u modernome dobu. Već smo u nekoliko naših radova ukazivali na moguća ishodišta, od kojih, ovom prilikom, želimo naglasiti čovjekovo materijalizovanje, doslovno, svih stvari oko sebe, uključujući i duhovnost. U tom „životnome vrtlogu”, u kojemu nastoji osigurati što više imetka, pri tome ne razmišljajući o svojem zauvječnome životu, kojemu se svakodnevno primiče. Okupiranost, preciznije kazano opčinjenost materijalizmom, suvremenog čovjeka odvaja od istinskih vrijednosti koje su nematerijalne prirode (kao na primjer njegova vjera, odnosno duhovnost) i koje uporno nastoji nadomjestiti „instant duhovnošću” koja mu se nudi kroz alternativne oblike moderne religioznosti. I stoga nije moguće ne ukazati na bitan detalj što se zasebno reflektuje kroz djelo Ronde Bern, a riječ je o finansijskome aspektu, koji je manje-više dominirajući kod većine današnjih motivacionih govornika, i što nam značajno pomaže u njihovom određenju.

Primljeno: 16. novembra 2020.

Prihvaćeno: 18. decembra 2020.

Literatura

- Atkinson, William Walker (2015), *Thought Vibration or the Law of Attraction in the Thought World*, Hollister, Yoge Books.
- Biblija: *Stari i Novi zavjet* (2001), Zagreb, Kršćanska sadašnjost.
- Bonnette, Vanessa J. (2007), „Secret Scandal”, on: <http://www.shekinahtherapy.com.au/13.html> (4. 11. 2019).
- Bosman, Julie (2010), „Secret Author to Reveal More Insights in *Power*” (internet): http://www.nytimes.com/2010/07/14/books/14arts-SECRETAUTHOR_BR.html?src=mv (4. 11. 2019).
- Byrne, Rhonda (2007), *The Secret*, New York, Atria books.
- Byrne, Rhonda (2010), *The Power*, New York, Atria books.
- Byrne, Rhonda (2012a), *The Magic*, New York, Atria books.
- Byrne, Rhonda (2012b), *The Hero*, New York, Atria books.
- Byrne, Rhonda (2019), *The Law of Attraction Is „The Secret”*, <http://www.thelawofattraction.com/the-secret> (5. 11. 2019).
- Hurst, Katherine (2020), *The Secret Movie: Dare to Dream (2020), Based on The Secret by Rhonda Byrne*, on: *The Secret Movie: Dare To Dream – Based on The Secret*, Rhonda Byrne (thelawofattraction.com).
- Lampman, Jane (2007), „The Secret: a Phenomenon, is no Mystery to Many”, *The Christian Science Monitor*, 'The Secret', a Phenomenon, is no Mystery to Many – CSMonitor.com (28. 3. 2007).
- Radford, Benjamin & Carmichael, Mary (2007), „Secrets and Lies”, *Skeptical Inquirer: The Magazine for Science and Reason* 31 (3).
- Redden, Guy (2009), „Magic Happens. A New Age Metaphysical Mystery Tour”, *Journal of Australian Studies* 23 (62): 101–104.
- Ressner, Jeffrey (2006), „The Secret of Success”, *Time*, on: *The Secret of Success – TIME* (28. 12. 2006).
- „The Numbers” (2019), *Movie Details*: <http://www.the-numbers.com/movie/The-Secret#tab=summary> (4. 11. 2019).
- Wattles, Wallace (2007), *The Science of Getting Rich*, Tarcher, (reprint).

The Role of Human Thoughts in Everyday Life in the Works of Rhonda Byrne

Haris Islamčević

Faculty of Islamic Studies, University of Sarajevo, B&H

This paper presents the author Rhonda Byrne and her works in the context of the role of human thoughts in the daily life. Special attention is paid to her work *The Secret* as it represents the foundation which makes it possible to construct her teaching from. Also, this paper explores the reception of *The Secret* in the former Yugoslav countries.

Keywords: *New Thought, Rhonda Byrne, The Secret, The Law of Attraction*